

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felélős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 12 frt.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hónapra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik mindennap
vasár- és ünnepnapok kivételével.

Wlassics tanügyi programja.

Nagybecskerek, február 10.

(—s)Magas színvonalú és széleslátókörű műveltség és fölfogás párosulva tapasztalatokban edzett és erőteljesen kifejlődött gyakorlati érzékkel és soha nem lankadó tetterővel, ezek jellemzik Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter működését, mely tevékenység dolgában nagynevű elődjét Trefort Agostont is tulszárnyalta. Eddigi sikerei után ítélve és hallva azt, hogy közoktatásügyi viszonyainkat nem szépitve, hanem természetü leplezetlenségével és közvetlenségével írta le, alapos reményeket táplálhatunk az iránt, hogy maga elé kitűzött terveit meg is valósítja.

Pedig ez éppen nem csekélység, mert Wlassics a tanügyi politikára nézve kifejlesztett programbeszédében az oktatásügynek minden ágára kiterjeszkedett és minden téren talált újítani, javítani valót. Beszéde polemizáló válasz volt az eddig felszólt ellenzéki képviselőkkel szemben, de e mellett egytuttal valóságos öntudatos és tervszerű tanügyi programbeszéd, amelyből a merész és nem fáradó kezdeményező képesség mellett az előrelátó és bölcs mérésület egyaránt kiviláglott. Ebben a reális viszonyok hely-fölismerésében rejlik egyik legfőbb éltető gyökere Wlassics Gyula tagadhatatlan sikereinek, s ebből fognak további sikerei is erőteljes módon kihajtani.

A miniszter expozéját a legmagasabb fokú tanítással, az egyetemivel kezdte. E téren kiváló gondját képezi, hogy a tanári erők folytonos szakközvetlenjeje meg legyen, ami a mi viszonyaink között, ahol csak két helyen van egyetem és szakkerü művelése a tudományoknak, különösen fontos. Nem csekélyebb jelentőséggel bír az egyetemi tanítás sikeressége, ame-

lyet az u. n. szemináriumok nagy mértékben előmozdítanak ugyan, de egytuttal nagyon helyesen utalt a miniszter arra, hogy a szülőknél is komoly kötelességük, fiaik szigorú ellenőrzésével és a kötelesség-érzet felkeltésével a tanár munkájának sikerét előmozdítani.

A középiskolai oktatás kérdésében a tanárképzésre fekteti Wlassics a főszólyt, ami a legfontosabb is. A tanár az iskola lelke, semmi sem pótolhatja a jó tanárt, de a jó tanár a rendszer legtöbb hibáit pótolhatja. Az a fő tehát, hogy jó tanárokat neveljünk és képezzünk ki. Ennek tagadhatatlanul nagy lendületet előidéző emeltyűje továbbá a tanári állás anyagi helyzetének javítása is, amely egytuttal a tanárság társadalmi reputációját is növelné. Ennek javítását Wlassics a legkomolyabban megígérte és illetve arra a képviselőházat valóságos lelkesedéssel fölkérte.

A népoktatás tekintetében a miniszter határozottan állást foglalt annak államosítása ellen. Elvi szempontból sokat lehetne az államosítás mellett elérni, de a gyakorlati viszonyokat tekintve lehetetlen elzárkózni Wlassics fölfogásának helyességére elől, mert a nagy iskolafenntartó elemeket, a felekezeteiket, községeket megsemmisíteni nem lehet s másrészt nincs is annyi pénzünk, amennyi az államosításra kellene. Nézetünk szerint nem is okvetlenül szükséges, hogy a népiskolát állami pénz tartsa fenn, elég az, hogy az állam a tanító-képzésre döntő befolyást gyakoroljon, és hogy folyton ellenőrizze a népiskolák szellemét, irányát és eredményeit.

Mindezen nagyfontosságú kulturális kérdésekről Wlassics beható alaposággal és megkapó közvetlenséggel beszélt, szembebeszükő módon jelét adva annak, hogy

közoktatási viszonyaink hiányait teljesen tisztán látja, s hogy azok orvoslásának eszközeit éles gyakorlati érzékkel tudja megválasztani.

Anyakönyvi ügyek.*)

23. Kérdés: A. és B. házastársak fia . . . . Miklós, — C. és D. házastársak . . . . Anna leányával házasságot akar kötni.

B. és D. nőnek nagyapjai édes testvérek voltak. Képez-e ez házassági akadályt?

Felelet: Igen, mert Miklós és Anna unokatestvérek; unokatestvérek között tilos a házasság, de az igazságügy miniszter felmentést adhat. (H. T. 17. § és 11. §).

24. Kérdés: Egy községembeli vagyontalan koldus ember házasságot óhajt kötni; az illető 1872. évi szept. 18-án született, tehát ez évben lesz nagykoru; sem szülei, sem gyámja nincs, ez okból kérem, elegendő-e ha a községi közgyám adja meg a beleegyezést, avagy gyámhatósági beleegyezés szükségeltetik?

Felelet: Nem elegendő a közgyámi beleegyezés, előbb gyám kinevezését kell kérni és ennek beleegyezése elégséges mivel az illető már 20 ik életévét meghaladta (igmr. ut. 11. § H. T. 8. 16. §§ ok).

25. Kérdés: X. Y. . . . i lakos megjelent és bejelent, miszerint mult év 1895. november hó 7-én fiának X. Q-nak s nejeének egy leánygyermekük született, a ki Darinka nevet kapott, mint bába: M. L. működött közre a szülésnél. — X. Y. kéri, hogy a gyermek irasék be az anyakönyvbe. Eddig azért nem jelentették be, mivel fia is, meg ő is beteg volt.

*) E rovatot az anyakönyvvezető urak érdekében nyitottuk. Ez alatt minden az anyakönyvvezetés és házasságkötésre vonatkozó kérdésre szivesen felelünk, ha a feltett minden egyes kérdés külön-külön félv papíron akként íratik le tisztán és olvashatóan, hogy a félv papír egyik lapja teljesen tisztán maradjon, másik lapján pedig a felelet felírására elég hely jusson, ezenkívül a kérdést a feltett aláírja s hivatali pecsétjével ellátja. A kérdésre a feleleteket az állami anyakönyvfelügyelő úrtól szerezzük be.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Az emberről.

— Esmefuttatás. —

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Mi az ember? . . .
Az emberimádónál — isten, a bölcsnél — tökéletlen lény, a világyűlölőnél — állat, a valóságosnál — por és sár.

Mint isten megtagadja az — igaz istent; mint tökéletlen lény elhiti magát, hogy — mindent tud, mindenre képes; mint állat lenézi és megveti a — többi állatot; mint por és sár — halhatatlan lelket tulajdonit magának.

Küzdelmekben — félisten, tudásában — véges lény, szeretetében — állat, hitében — por és lélek.

El mint félisten és mint állat, meghal mint véges lény, mint por és sár.

Melyik át-e négy közül?

Bir észszel, bir szívvel és bir testtel.

Esze, szive, lelke felmagasztalja és lealacsonyítja, bámulatot kelt és utálatot gerjeszt, lelkesit és embergyűlölővé tesz, győz és bukik.

Szelleme, lelke, porhüvelyé folytonos harcban van egymással és a kivüle eső világgal.

Egyszer ellesi és hatalmába keriti a természet titkait, máskor némává teszi egy gyermek kérdése.

Most meghal elvért, hazáért, emberiségért, most meg nem tud, nem mer élni önmagáért.

Egyszer megküzd a fél világgal, máskor megijed saját árnyékától.

Épit, rombol — szeretetében; pusztit, alkot — gyűlöletében.

Itt sophista — ott Sokrates, most Julius Caesar — most Brutus, ez Barabás — az Mesias, itt Timur Lenk — ott Washington, majd

Napoleon — majd Garibaldi, az Shakespeare — ez versfaragó . . .

Gondolataiban, szavaiban, cselekedeteiben mily ellentét, mily következetlenség, mennyi ellenmondás, mennyi gyarlóság, mennyi és — isteni! Gondolatait eltitkolja szavaival, szavait megczáfolja cselekedeteivel, cselekedetei megtagadják gondolatait.

Mint isten és mint véges lény, mint állat és mint por meg lélek ugyanaz és még sem ugyanaz.

Mi hát az emcer tulajdonképen!? . . . Semmi és mégis minden e földön!

Mi a rendeltetése? — Semmi és minden e világon!

De ez a semmi él és létezik, küzd és szenved, szeret és gyűlöl, hisz és tagad, remél és kétségbeesik, dolgozik és hanyóll, alkot és rombol, tud és okatlan.

Mint élő — önmagában hordja enyészte végokát, mint létező — „én”-je ellentétben van a többi „én”-nel s a mindenséggel; küzd — hiába, szenved hasztalan; szeretve — üdvözüll és elkárhzik, gyűlölve — másoknak árt és kéjben fürdik; hitében leborul — Istene előtt, tagadásában imádja — önmagát; reményében — él, kétségbeesésében megsemmisíti — önmagát, mihez nincs joga; dolgozik mint egy — állat és hanyóll mint egy — barom; tud — keveset, okatlan — sokban; alkotva — rombol (régit), rombolva — alkot (újat).

En bámultam az embert, mint félistent minden tulajdonságában és megutáltam mint férget ugyanazon tulajdonságaiért.

Láttam hinni — elkárhozva, láttam remélni — kétségbeesve, láttam szeretni — utálva, láttam dolgozni — szenvedve, láttam tudni — megörülve láttam alkotni — elpusztulva.

Hallottam panaszkodni, sirni, jajgatni, hallottam örülni, tombolni, üdvözölni.

Láttam küzdeni önmagával, láttam küzdeni embertársaival és az egész világgal; láttam küzdeni elvből, láttam küzdeni Istennel.

S hallottam, hogy letört, kidült munkában, ifjan; hallottam, hogy megsemmisült szépért, nagyért, igazért; hallottam elveszni — boldogságban.

Láttam ábrándozót, ihletett költőt, lánglelkű szónokot, alkotó művészt, nagy tudóst még nagyobb föltalálót, művelt lelket, lovagias jellemet, szabadsághúst és honzabeditőt.

S hallottam szerencsétlenül, kinek fogalma sincs az „égi más”-ról, hallottam szerelem bolondjáról, tollát eladó hízlegörőt, piszkos szószátyártól, gyarló másolótól, kárhözatos bölcsességről, ártó találmányról, aljas lélekről, képmutató becsületről, gyáva rabszolgáról és megvetett hazáruólól.

Mi hát az ember!?

Mi a teste, mi a lelke, mi a szelleme?

Ami egyiknél — szép, az a másiknál — rut, ami ennél — jó, amannál — rossz; ami egynek — igaz, az másnak — hazugság; ami itt — tudás, az ott — hit, a mi itt — szeretet, az ott — gyűlölet, a mi itt — remény, az ott valóság; ami arrafelé még — ábránd, az erre felé már — kiábrándulás, ami egyiknél — józanság, az a másiknál — örültség, ami ennél — méz, az annál — méreg; a mi egynek — minden, az másnak — semmi, ami itt — világosság, az ott — sötétség, a mi ennél — üdv, az annál — kárhözát, ami itt — áldás, az ott — átok.

Hit, remény és szeretet, igaz, jó és szép, önfeláldozás és jótékonyaság, lelkesültség és munkálkodás, önmegtagadás és türes, mértékletesség és eszesség, őszinteség és nagylelkűség, szerénység és tudás ékiti egyszer az embert s a másik pillanatban már — kevélység és irigység, harag és fősvénység, bujasság és resttség, torkosság és

A hivatalos melléklet 30. számával.

ár 8.

15 frtos
a kor.
számoló-

nditvány

alapszab.

óság.

ETEL.

51646-20

13829-42

15709-42

8982 75

35 68

5100—

95303-47

zető.

biz. tag.

ETEL.

6629-49

1902-15

99-41

56-60

2-80

22—

8712-45

osető.

y. biz. tag.

Kérdem, miként vezetessék be ez az eset anyakönyvbe mikor már az 1895. évi anyakönyv le van zárva?

Felelet: A bejelentési kötelezettség is a bábát terheli, ha tehát ez ezen esetet eddig nem jelentette be, úgy az A. T. 80 § (Bm. ut. 50. §), mint az 1882. évi 31438. sz. b. m. r. felelősségre kell vonni illetve a kir. bíróságnak feljelenteni, miután anyakönyvvezető ur kétes volt az eljárásban a Bm. ut. 30. §. az esetet előkellett jegyeznie s felettes hatóságához kérdést intézni.

Ha tehát ezen bejegyzést a b. m. r. 30. § szerint eddig nem tette, azonnal fogantatásait s a felügyelő hatóságától érkezett válasz után az esetet mint még három hónapon belüli bejelentette azonnal az 1896-ik évi anyakönyv következő tétel szám alatt jegyezze be, de a születést nem az 1896. évi betűsorba, hanem az 1895. évi betűsorba vezesse be. (Olv. B. m. ut. 23. és 46. §-át).

26. Kérdés: Sz. . . . F. . . . lakos állítólag 61 éves r. kath. vallású egyén körülbelül ezelőtt 55 évvel 6 éves korában jött szülei H. . . . N. . . . ra.

Nevezett nem tudja, hogy honnan vándorolt ide, hol és mikor született és hogy szülei hol haltak el és így születésének helye és ideje meg nem állapítható.

Sz. . . . F. . . . most nőülni óhajt, a kihirdetés elrendelését kéri, tekintve azonban, hogy születési bizonyítványt fel nem mutathat, alólított anyakönyvvezetőnek pedig születéséről közvetlen tudomása nincs s így a születési bizonyítvány felmutatása alól fel nem mentheti, annak megjegyzése mellett, hogy H. . . . N. . . . en köztudomású, hogy nevezett eddig soha nem nőült, kérdem, születési bizonyítvány felmutatása nélkül kihirdetést elrendelhetem-e s ha igen, a kihirdetésben valamit házasságkötés alkalmával az anyakönyvbe a születés helye és idejére szánt rovatok miképp töltenők ki?

Felelet: A születési bizonylat felmutatása alól felmentésre olvassa el a lap 22-ik számában 16-ik kérdésre adott feleletet s ha az alapon felmentheti, akkor ki is hirdetheti, az említett rovatok egyszerűen kivonalozandók s a megjegyzés rovatban a kivonalozás oka megemlítendő.

27. Kérdés: Ha két oly szülőnek gyermekei akarnak házasságot kötni, kiknek nagy szülei testvérek voltak s így a házasságok unokatestvérek, köthetnek-e ezek házasságot?

Felelet: A kérdés ugyanazonos a 23-ik kérdéssel, a választ reá a H. T. 11. és 17. §-ai adják meg.

E szakaszok ugyanis unokatestvéreket említenek kik között a házasságkötés tilos; a kér-

désben említettek is unokatestvérek, de másodfokban; — A törvény nem hatásozza meg, hogy hányadig tilos a házasság unokatestvérek között. — Némelyek azt vélik, hogy csak az első izbeni unokatestvérekre terjed ki a tilalom, mi részünkről azonban a tilalmat itt is fenn állónak valljuk. Lehet hogy tévedünk!

HIREK.

Tájékoztató.

Február 13. Jogász táncestély.
Február 15. Lövész-estély.
Február 18. A casino dalárda vig. estélye.
Március 1. Nagybecskereki tak. és előleg. társ. az oszt.-magy. első ált. tisztviselő egyetnek közgyűlése.
Április 6. Táncmulatság az árvaház javára.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuwer házában van.

— A király utazása. A Rivierán mozgalmas napok vannak. E hó 23-ára várják Cap-Martinba királyt, a ki március 8-ig marad ott.

— Torontál vármegye közigazgatási bizottsága ma ülést tartott, melyről lapunk honnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— A casinó-dalárda. A nagybecskereki casinó dalárda folyó hó 18-án (hushagyó kedden) a casinó összes helyiségeiben tánczcsal egybekötött vig. dalestélyt rendez a következő programmal: 1. Abrányi K. „Dalár szózat“ éneklő a férfiak. — 2. Schamann: „Levelek és virágok“ éneklő a nők kar. — 3. Heintze: „Kedélyes bírói tárgyalás“ tréfás férfi bármás, zongorakísérettel éneklők: Filkovies Boldizsár, Rein Péter és Cseh Elek urak. — 4. Weinzierl: „Egy lények“ tipogó, éneklő a vegyes kar. — 5. Krause: „A jó barátok“ humorisztikus női quartett, éneklők: Jokli Irma és Babiczky Erzsike kisaasszonyok, továbbá Kovács Lajosné és Balogh J. urhölgyek. — 6. „Dalok“ éneklő Nocker János ur. — 7. Roseher: „Blasius, vagy a végzeteljes szomszédság“ tréfás zenetrio prózával. Előadók: Pichert E., Kovács S. Binder J. és Binder F. urak. — 8. Weinzierl: „A postás“, éneklő a férfiak bariton és kürt szóólóval.

— Esküvő. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban ma diszes esküvő ment végbe. Dr. Perisics Zoltán helyettes anyakönyvvezető adta össze Leitner Elek gazdatisztet Herczegh Terike kisaasszonnyal, öz. Herczegh Jánosné bájos és kiváló műveltségű leányával. A vőlegény tanuja Kéler Akos tb. megyei főügyész, a menyasszony pedig Bene Dezső megyei számvevő volt. Dr. Perisics szép beszédet intézett az új párhoz melyben kiemelte, hogy végtelen boldognak érzi

magát, mert ő köthette meg a házasságot azok között, kik mindketten régi jó barátai. Az új pár elment ezután a rom. kath. templomba az egyházi áldástért is.

— Sertésvész Nagybecskereken. A rendőrségtől vesszük az értesítést, hogy Felső-Muzslyán és Nagybecskereken kiűtött a sertésvész és jelenleg nagyban dühög, minek folytán elmarad a legközelebbi vásáron a sertések felhajtása. Mindenkinél jól felfogott érdekében tudatjuk a közönséggel, hogy azonnal jelentse be a gyanus esetet a rendőrségnél, már csak azért is, hogy minél előbb felszabaduljon a város a zár alól. A ki ez ellen vét, azt érzékeny pénzbüntetéssel fogják sújtani. Szükségesnek tartjuk itt leírni azon tüneteket, amelyek a beteg sertésen tapasztalhatók. A betegség rendszeren étvágytalansággal kezdődik, a mihez később nehéz légzés és heves hasmenés járul. A beteg sertés lesoványodik s lehorgasztott fővel bódultan tántorog, de többnyire fekszik s alig képes felállani. A has és czombok belső felületén borsónagyságu sötétvörös vérfolt látszik. A betegség lefolyása különböző; néha 15–16 napig, de legtöbbször tovább tart, heves járvány alkalmával azonnal is elpusztul az állat.

— Athléta bál. A „Torontáli Athletikai Club“ bálja szombaton, február 8-án folyt le a casinó termeiben. Az athléta kitétek magukért, már a közönség nem annyira, mert nem jött el oly számban, mint a hogy, az athléta megérdemelték volna, pedig szép leányok, asszonyok hol tánczolhatnának annyit mint éppen az athléta bálján, kik előszékenyek, kik tudnak tánczolni kik tánczolni is — sokat. A bál nagyon szép volt. Mindjárt a belépésnél kellemesen lepte meg a közönséget, hogy a kis terem közepén hosszabban pálmák és más dísz növények voltak elhelyezve terített asztalok helyett, ami a bál főrendezőjének a rendezőség elnökének, dr. Vinczevidy Ernőnek az érdeme, ki más különben is fáradhatlan tevékenységgel és szeretettel méltó előzékenységgel mutatta meg és mutatta be, milyennek kell lenni egy bálrendezőnek. — A notabilitások közül ott láttuk Rónay János torontáli és Daniel László nógrádi főispánokat, dr. Dellimanics Lajos m. alispánt, báró Feilitasch Berthold cs. és kir. kamarást, m. főjegyzőt. — Hogy nem voltak sokan, annak meg volt az az előnye, hogy jól és kényelmesen lehetett tánczolni Milán jó muzsikája mellett, bár hisz-

hitelenség, gyűlölet és féltékenység, bosszu és áskálódás, hetvenkedés és gyanúsítás, kislelkűség és kétszínűség vesz erőt rajta.

Itt gazdaság — ott szegénység, itt munka — ott tunyaság, itt ész — ott ostobaság, itt erény — ott bűn uralkodik összevisszaságban, emeli föl és dönti romba az embert.

Itt öröm, gyönyör, mámor és kéj után fut, ez az eleme, — ott bu, gond, szenvedés, kín és küzdelem él és éltet.

Mi hát az ember?!
Test, lélek és szellem — tulajdonságok egyenkénti kifejezése avagy összessége?

Hitében mennyi hitelenség, ártatlanságban mennyi bűn, fertelem, igazságában mennyi hazugság, szeretetében mennyi gyűlölet!

Amiért egyik sir, azon másik nevet; amiért egyik lelkesül, rajong, az másikat hidegen hagy; ami egyenl imádat, az másat gunyra ingerel.

Barátodnak mutatja magát és — legnagyobb ellenséged; örül veled szerencsédnek és — magában irigykedik, bosszankodik; részvétét fejezi ki, holott — kaján örömet érez; szabadságot, egyenlőséget, testvériséget hirdet és — zsarnoka lesz övéinek, elnyomja, lenézi embertársait, rabjává lesa önszenvedélyének.

Mit másoknál elítél, mit másokban gyűlöl, az nála is megvan, de önmagánál — szereti.

Mit másokban szeret, az csak az, ha az gyengeség, tehetetlenség, ostobaság vagy könnyelműség, melyet saját hasznára fordíthat.

Hin, öntelt, öntetsző, önszerető, önző a legtöbb ember, csak külsőleg mutat más szokásból, illemből, ámitásból, félrevezetésből.

Ami jó tulajdonságot, erényt ismerünk, azt mind az ember találta ki hiszágában — öndi csöbitésére; s ami hibát és bűnt mondanak az emberre, azt mind az önteltség találta ki — fari zeuskodásból.

Nincs erény, nincs bűn magában véve, csak bűnös erényt és erényes vétket látok az ember-

nél. Ez jótékony, az hitbugzó nem a jótékony-ságrt magátért és nem vallásosságából, hanem mert megdicsérik érte, beszélnék róla, áldják őt és mert fél az ismeretlentől, a tulvilágtól, hova érdemeket akar szerezni.

Ez lop, az csal nem rosszaságból, hogy másoknak ártson, hanem mert szerettei éheznek. Rablók nem tartják meg egymásnak adott szavukat? Gazemberek nem a legjobb, legérzékenyebb és áldozatkész szívűek legtöbbször?

Hiba és bűn is eredhet erényből, jószág és erény is lehet bűn . . .

Mi hát az ember!?

Ismerem gyermekkorát, melyben nincs fogalma semmiről ami körülveszi, amit kihasználhatna, amivel tökéletesbülne; elfogadja azt, ami van; nem kérdez, nem kutat, használja azt és úgy, ami és ahogy van.

S ismerem ifjkorát, mikor öntudatára ébred mivoltának, tehetségeinek, képességeinek, rendeltetésének s nem elégszik már meg az ismert világgal, hanem elmegy és fölfedez új világrészeket, rájön a gőz, a delej, a villamoság kiaknáthatlan és hámulatos erejére s azt saját érdekében fölhasználja és velők csodákat mivel.

Bámulatba ejt egy-egy tanulmányval az emberi ész, de ugyanakkor az isteninek látszó észét meggyalázza, lealacsonyítja tette, erkölcsi sültyedése.

Mikor már félistennek látszik, nem egyéb mint ember — gyarló ember.

Az egyik csodálatot kelt szavával, tetteivel, gondolatával, képzeletével, mint tudós, költő író, festő, szobrász és művész, a másik botrányt kelt lelkünkben ugyanezekkel.

Kéves ember gondolkodik, legtöbbször csak majmol, szolgailag utánoz másokat, kik rá — habár önkéntelenül és észrevétlenül is — hatással vannak, s ezért kevés is az önálló ember.

Tudni akarja mindent, de a felületen ismeretnél alig jut tovább, mert nincs hozzá képessége, kitartása, erős akarata.

Szeretne mindenhez érteni, de ez fáradtságba kerül s az ember hamar kimerül, miért is nagyon kevéshez ért.

Mindent hatalmába óhajtana keríteni, holott ő maga is hatalom alatt áll.

Büszkén vallja magát a teremtés remekének, mintaképének, de azért a méh rendszeretetre, a kis hangya szorgalomra taníthatná.

Gögös szabad akaratára és — vakon követi a fényt, a pompát, a hatalmat.

Felhéjazó eszére és legtöbbször mégis a más eszével gondolkodik s a szerit él.

Egyszer a legkülönbözőbb dolgokat egy szempontból itéli, máskor meg egy dolgot a legellentétebb nézetekből bírálja.

„Egyenlők vagyunk mindnyájan“ kiáltja hangosan „de azért én különb vagyok mint ti“ teszi hozzá magában s osztályozza embertársait, rangokat állapít meg, az alsóbb osztályokat lenézi s irtózik közülük vegyülni.

Ellenszenv és rokonszenv uralg ítéleteiben annyira, hogy egyiknél elnézi azt, mit másiknál elítél s ez bizonyítja, hogy nem ismer erényt, nem ismer bűnt, nem ismer hazugságot és igazságot a maga valóságában, hanem mindenben és mindennél a „ki“ t nézi.

Ellenmondásokból, következtetésekéből áll az ember, hajandó jóra és rosszra, szépre és rutra egyaránt. De azért, hogy mi tulajdonképen az ember, azt hiszem senki sem tudná megfajteni. Miért élünk, mi a rendeltetésünk, mivé fejlődünk, ez mind titok marad.

Véges voltunk nem egedi a végtelent fölismerni, megérteni. Tökéletlenségünk tökéletes-ségre nem képes. Gyarlóságunk a büntetés, hogy isten akarunk lenni.

El kell fogadnunk azt ami van, meg kell elégednünk avval úgy — a hogy van.

Semsey Gyula.

szük, hogy a club tagjai és a bál rendezői jobban örültek volna, ha helyért küsdve kellett volna táncolni, mert látták volna, hogy a közönség az ifju és törekvő egylettel nemcsak rokonszenvezik, hanem azt az itteni társadalom egyik előkelő tényezőjének tekintik s mint ilyen méltányolja is.

Városunk szép hölgyei közül ott voltak: **Asszonyok:** Daniel Ferenczné, dr. Dellimanic Lajosné, Edenburg Lajosné, báró Feilitzsch Bertholdné, Heidegger Ödönne, Kokits Jánosné, dr. Mihálovics Antalné, Novák J. C. né, Pártay Zoltánné, Ratiu Jakabné, Réczey Gyuláné, dr. Sauerwald Bálintné, Smetana Károlyné, Wattay Miklósné.

Leányok: Heimlich Szeréna, báró Kemény Etelke, Kokits Elea, Ratiu Alexandra, Réczey Anna, Szathmáry Sárika, Smetana Juliska, Wattay Margit.

— **Jubileum.** Steinitzer Géza a torontái takaré- és hitelbank vezérigazgatója tegnap ünnepelte 25 éves szolgálati jubileumát. A jubiléumát a délelőtti folyamán tisztelőinek és jó barátainak nagy száma kereste fel, hogy jó kívánataikat tolmácsolják. Az intézet igazgatósága nevében Vécsey István, a választmány nevében dr. Hollaender, az intézeti tisztviselők részéről Herzl főkönyvelő fejezték ki szerencsekívánataikat, ez utóbbiak még értékes ajánlékokat nyújtottak át. Este a kaszinó termében társas ebéd volt az ünnepséget tiszteletre, melyen részt vettek: Rónay Jenő főispán, Dr. Dellimanic Lajos alispán, Zsiros Lajos törvényszéki elnök, báró Feilitzsch Berthold kamarás, megyei főjegyző, Duka László táblai bíró, Talapkovich Vazul pénzügyigazgató, Poroszkay Béla m. főügyész Krsztics János polgármester a közéletünk és a kereskedelmi világ számos előkelő tagja. A toasztok sorát Steinitzer nyitotta meg, poharát emelve a legalkotmányosabb uralkodóra és fenséges családjára. Rónay Jenő főispán üritette ezután szellemes felköszöntés kíséretében poharát az ünnepeltre, kiemelve annak érdemeit melyet hosszú évi munkásságával is szerzett. Stassik dr. egy ép oly szép, mint költői fordulatokban gazdag beszédben élteti Rónay főispánt és Duka László táblai bírót, Lauka Gusztáv Weisz Izidorra, mint a mai est rendezőjére üriti poharát. Krsztics polgár az ünnepeltet mint a város egyik legderekabb polgárát élteti. Menczer Lipót Lauka Gusztávra, Franz J. L. az ünnepeltre, Poroszkay m. főügyész az adások nevében szintén az ünnepeltre üriték poharukat. Felköszöntőket mondottak még Steinitzer Duka táblai bíró és Poroszkay m. főügyészre, valamint az összes megjelentekre, Grünbaum Vilmos az ünnepeltre mint kereskedőre, Hadfy Döme annak nejeire és gyermekére, Steinitzer Géza Rónay főispánra, Pollák dr. szintén az ünnepeltre, Weisz Izidor a választmányra és a tisztviselőkre. Az ünnepély a legkedélyesebb hangulatban ért véget.

— **Színészet a megyében.** Módoson e hó 7-én kezdte meg Simándy Zsigmond színigazgató az előadásokat. A közönség a társulatot, amelynek számos tehetséges tagja van, pártfogásában részesíti.

— **A torontálmezei takaré- és hitelbank** tegnap tartotta XXVIII ik közgyűlését új üzlethelyiségeiben, melyen a részvényesek nagy számmal jelentek meg.

Kovács Agoston közgyűlési elnöknek választván, Steinitzer Géza vezérigazgató felolvassa az igazgatóság évi jelentését, mely első sorban felemlíti, hogy az igazgatóság a közgyűlés utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett megvette a Kollarits téle Hunyady-utcai házat, hogy azon később díszes épületet emeljen.

A lefolyt üzlet évről az igazgatóság konstatálja, hogy az üzletmenet rendez mederben folyt, a bank mindenkori igyekezett a hitelkereső közönség igényeit kielégíteni és daczára az év egy részében uralgott magas visszleszámitolási kamatlábnak, a maga ügyfeleinek mindenkori olcsó hitelt nyújtott. Indítványozza továbbá, hogy osztalékképpen kifizetessék 10.000 frt, a tartalékalaphoz rendkívüli ellátás czimén csatolassék 4914 frt 37 kr, jótékony és közcélú adakozásokra fordítassék 300 frt, a fennmaradó

427 frt 90 kr pedig vitessék át az 1896 ik év javára.

A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság évi jelentését s megadta a szokásos felmentvényeket, valamint hozzájárult több részvényes által beadott azon indítványához, hogy Steinitzer Géza vezérigazgatónak 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából a közgyűlés egy részről fejezze ki elismerését az intézet vezetése körül szerzett érdemeiért, másrészt ezek méltánylásaként utalványozza ki az üzleti nyereségnek 3% át az 1896. évtől kezdődőleg külön tiszteltdíjképen egyszersmindenkorra mindaddig, míg ő az intézet élén tényleg mint vezérigazgató működni fog.

Dr. Stassik Ferencz intézeti ügyész közölte a vezérigazgatóval gyönyörű beszédben a közgyűlés határozatát, mire Steinitzer Géza meghatva köszönte meg ezen kitüntetést.

Következett ezután a választás. Megválasztották választmányi tagokat:

Billitz János, Fischer Lipót, Grossmann Zsigmond, Haidegger Ödön, dr. Holländer Mór, Kovács Agoston.

— **Tűzoltó ünnepély Franzfelden.** E hó 8 án osztották ki a franzföldi önkéntes tűzoltóegyesületnek 5 évig szolgált tagjai között a szolgálati bronz érmét. Ez ünnepélyre megjelent a pancsovai járás főszolgabírája Jablonszky Miklós a torontálmezei tűzoltó szövetség titkárja Herald Lajos, a szomszéd Almás közönség önkéntes tűzoltó egyesület küldöttsége és még számosan, valamint a közönségi előjáróság vezetése alatt a képviselőtestület. Az ünnepélyt az egyesület elnöke Stodola Pál közönségi tanító nyitotta meg, ki megindító beszédben mondott köszönetet a nagyszámú szép közönségnek megjelenéséért. Majd pedig Jablonszky Miklós nyújtotta át az érmeiket általános lelkesedés közepette egy sikerült buzdító és további működésre serkentő beszéd kíséretében. Ezek után a tűzoltóság saját zenekarának vezetése alatt gyönyörű indulók mellett a közönség föterén dísz felvonulást tartott. Befejezésül fényes táncestély következett, mely reggeli 6 órakor ért véget.

— **Rejtélyes baleset.** Agoston Margit, egy viruló szép 18 éves hajadon ma reggel 5 órakor a kishíd mellett a helyre ment vízért, miközben állítólag beesett a Bégába. Az esetnek nem volt ugyan szemtanúja, de némelyek látták a leányt lemenni a jégre. Később aztán csak az egyik kanna maradt ott, míg a leánynak nyoma veszett. A helyszíni szemle sem volt képes határozott eredményre jutni. A jég nyílása olyan keskeny, hogy véletlenül elbebukni ugyasólván lehetetlenség, ha pedig mégis beleesik valaki, a lába érinti a földet, de esés közben okvetlen belekapaszkodhatik az ott levő csónak párkányába. A szerencsétlenség színhelyét az egész nap folyamán ellepve tartotta a nép és kiszinezve tárgyalt, miképpen történhetett az eset. Sokan felvetették azt a véleményt, hogy a leány saját akaratóból ugrott bele a folyóba, (és ez érdekes, mert akkor ugyasólván a jég alá kellett volna bujnia) de ezt határozottan megczáfolja a leány örökké vidám kedélye, továbbá az a rajongó szeretet, a melylyel szülői környezeték. Mi oka lehet az ilyen leánynak öngyilkosságot követni? A leány eltűnése minden esetre rejtély, a melyet csak a jövő fog megfejteni. A vizmerítő helyről pedig saját tudósítónk meg szemlélése alapján jelenthetjük, hogy ellentétben a mindenbe beavatkozni szerető néptömeeggel, — cseppet sem veszélyes.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. február 10-én.)

Budapest, február 10. (A „Torontái” eredeti távirata.) Miként előre látható volt, az ellenzék a Pulszky-ügyből újlag politikai tőkét farag magának s a tagadhatatlan létező rendellenességeket, a melyek megtorlása iránt a miniszterium ugyis azonnal intézkedett, igyekszik minél rémesebb képekben festeni, hogy a szinpadi hatás valahogy el ne maradjon.

Ép úgy, mint az ellenzéki sajtóban, mindennap egy-egy újabb interwiev „lapunk egyik jeles barátjával”, vagy egy jeles szakértővel merül fel, a melyet ugyan másnap megczáfolnak, a Házban is naponta rémesnél-rémesebb részletek kerülnek napfényre.

Persze „odahaza” ez nagy hatást gyakorol, de a nyugodt szemlélő csak sajnálattal veszi tudomásul s nagy bajjal igyekszik a dolog valódi oldalát kifürkészni.

Szilágyi elnök első sorban bejelenté Daniel Pál megválasztását a zichyfalvi kerületben.

A közoktatásügyi tárczánál Molnár Józsiás majd,

Papp Géza szólalt fel. Az egész Ház nagy figyelemmel hallgatta a szónoknak másfél óráig tartó beszédét s több ízben zajos helyeslés hangzott fel.

Beszédeben tiltakozik az ellen, hogy azon tanítók, akik nem bírják elég jól a magyar nyelvet, mindjárt hazafiataloknak bélyegeztessenek. A maga részéről nem helyeselheti a felekezeti iskolák államosítását, éppogy nem helyeselheti, hogy az összes egyházak egy merev autonomia alá vonassanak, valamint nem lehet egyes felekezetek állami dotációját egyszer s mindenkorra megállapítani. Szükségesnek tartja a papi nőtlenség eltörlését, mint a mely egy nemzeti, valamint társadalmi szempontból nagy hatásu lenne.

Attérve a gymnáziumok kérdésére a latin nyelv tanításának redukálását követeli. Végül a miniszternek kiváló munkásságáért elismerést szavaz. (Nagy éljenés).

A szónokot a Ház minden oldaláról számosan üdvözlök.

Következő szónok Kovács Albert volt, kinek rövid felszólalása után

Apponyi Albert gróf szól a tételhez. Első sorban is a Pulszky-ügygyel foglalkozva, szemére veti a Wekerlekormányának, hogy már lemondása után, tehát midőn az ügyek vezetésével csak ideiglenesen volt megbízva, mégis jóváhagyta Pulszkyknak 204.000 frtos túlköltekezését.

Nem kevésbé megrovandónak tartja azonban szónok a jelenlegi miniszter Wlassics eljárását, a ki daczára annak, hogy alkalma lett volna meggyőződni Pulszky túlköltekezési hajlamáról, mégis újabb 115.000 frtot bizott rá.

Az országos bizottság nem volt feljogosítva a képviselőház beleegyezése nélkül ily nagy összeget utalványozni. Parlamenti bizottság kiküldését követeli, mely ezen ügyet a lehető legalaposabban vizsgálja meg.

Bánffy báró miniszterelnök nyomában válaszolt Apponyi grófnak: „Az országnak semmi esetre sem áll érdekében, hogy napról-napra keressük a botrányokat hogy mindenáron felújjunk egyes dolgokat.” (Tetszés a jobb oldalról, balról zaj) Elnök egyeseket rendre utasít.

A miniszterelnök ismerteti az egész ügyet és kijelenti, hogy az országos bizottság azért adatott a kormány mellé, hogy az ezredéves kiállítás költségeinek tekintetében is határozzon, anélkül, hogy a Háznak előleges jelentést tenne. A parlamenti bizottság kiküldését teljesen feleslegesnek tartja, annál kevésbbé, mert a kormányt vád nem érheti, ő mindig a kellő elővigyázattal járt el. (Zajos helyeslés.)

Wlassics miniszter kijelenti, hogy Pulszky ellen bűnvádi feljelentést tett, mivel több nyugtát nem találta.

Az ülés lapunk zártakor még nem ért véget.

Dr. Brájler Lajos távollétében a szerkesztésért felelős
Mayer Bezső.

582. szám. 1896.

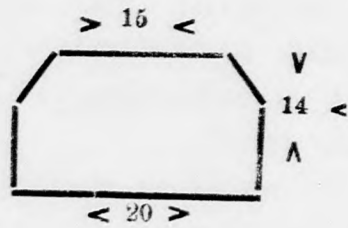
Torontái h. é. vasutak.

Talpfaszállítási hirdetés.

A torontái helyi érdekű vasutak részvénytársaság folyó évbéli talpfa szükségletét biztosítandó, azoknak folyó évi április hó végeig történendő szállítására ezennel pályázatot hirdet.

A szükséges talpfa mennyiség a következő:

1. II-od rendű talpfa tölgyfából 2-2 m. hosszú

20,000 db.

2. Váltotalpfa tölgyfából különféle méretekkel 77 2992. C. M. 3.

A váltó talpfák méretjegyzéke az üzletigazgatóságnál szerezhető be.

A szállítani kívánók felhívtnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat folyó hó 20-ig az alulírott üzletigazgatósághoz nyújtsák be. 156-3.1

Az ajánlatokban világosan kiteendő, hogy a szállító a torontái helyi érdekű vasutaknál érvénybe lévő általános és idevonatkozó különleges szállítási feltételeket, melyek az alulírott üzletigazgatóságnál darabonként 20 összesen 60 krajczárért és azonkívül 20 kr posta-portó beküldése mellett megszerezhetők, ismeri és elfogadja.

Az ajánlatban kitüntetendő a talpfák termelési helye s megjelölendő azon termelési helyhez legközelebb fekvő vasut állomás, mely állomáson a talpfák átadatni fognak.

Az ajánlatokhoz az ajánlott talpfák összértékének 5% a csatolandó bántópenz gyanánt.

Az egységárak, a kocsiba rakás költségeit is beleértve, az ajánlatban betűkkel kiírva is kitüntetendők.

A torontái helyi érdekű vasutak részvénytársaság fenntartja magának a jogot a beérkezett ajánlatok között szabadon választani.

N. Becskerek, 1896 február hó 6 án. (156-3.2)

Az üzletigazgatóság.

Utánnomás nem díjazatik.

Önagysága

beodrai Karátsonyi Andor ur

uradalma központi irodája részére

irnok

kerestetik 30 forint havi fizetés és esetleg egy szoba lakásul. Folyamodványok Jeremiás Ferencz kasznár címére küldendők Beodrára.

Okmányok egyszerű másolatban melléklendők, melyek vissza nem küldetnek. 156-5.1

Hirdetés.

A kis-zombori segélyegylet s hitelszövetkezetnek 1890-ben alakult III-ik évtársulata és I-ső 15 frtos évtársulata — a kötelezett 6 év 1895. év december hó 31-én lejárt, — alapszabályaink 4. § a alapján feloszlik, illetve felszámol; mi a kereskedelmi törvény 249-ik s alapszabályaink 20. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik.

Felhívtnak mindazok, kik a főtnevezett segélyegylet s hitelszövetkezettel szemben követelési igényt tartanak, hogy azt, a jelen hirdetés harmadszori megjelenésétől számítandó hat hó alatt nálunk bejelenteni el ne mulasszák.

Kis-Zomboron, 1896. évi január hó 25-én.

148-3.1

A választmány mint igazgatóság.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiedőnél Nagybecskereken

„VULKAN“

g é p g y á r r é s z v é n y - t á r s a s á g

ezelőtt

Gutjahr és Müller — Reinhard Fernau & Co.
BUDAPEST. BÉCS.

♦ az elsőrangú malomépítészeti gyárban ♦
BUDAPEST, V., külső váci-ut 70.

Sürgönyezim: „Gutjahr Vulkan.“

gyártatnak

Sürgönyezim: „Gutjahr Vulkan.“

Az összes iparüző államokban szabadalmazva.

Lengő-szitagépek (Oscillir-Sichter)

Az összes iparüző államokban szabadalmazva.

Gutjahr-Müller és Soder szabadalma.

♦ A „Lengő-szitagépeknek előnyei: ♦

Az őrleményeket tökéletesen szitálja és osztályozza; — a szitált lisztek tiszták, a derczék lisztmentesek és a darák „élesen“ vannak osztályozva; — rendkívül egyszerű kezelés; — a szitált lisztnak tisztátalanítása egészen ki van zárva; — a géphez kevés szitabevonat szükséges; — a gép csekély tért és csekély erőt igényel; — a gép járása tökéletesen nyugodt; — automatikus üzemre igen alkalmas; — a gép egy egész cylinder-rendszert pótol; — a gép munkaképeessége felülmulhatatlan; továbbá:

(28-126)

TISZTÍTÓ- és OSZTÁLYOZÓ GÉPEK

Schnetzer Agoston szabadalma.

A tisztító és osztályozó gépek előnyei:

Egyszerű és czélszerű szerkezet; üzem közben csekély kezelést igényel; a gép sokkal több tiszta darát állít elő, mint bármely más ily fajta gép; ugyanazon gépen a legfinomabb derczék valamint a legdurvább darák tisztíthatók; munkaképeessége rendkívül nagy; a gép csekély tért igényel; bármely malomban lényeges üzemakadály nélkül lehet ilyen gépekkel egy daratizást berendezni.

A nevezett legújabb malomászati gépeken kívül gyártatnak még: rögszíták, tararok, gabona osztályozógépek Boby féle rendszer és mások szerint, „Vulkan“ gabonatisztító- és kefélőgépek, őrlőjáratok, gabona, liszt és darafelhúzó, szállítócsigák, dara-, liszt- és derczhengerek, felhúzógépek és járószékek.

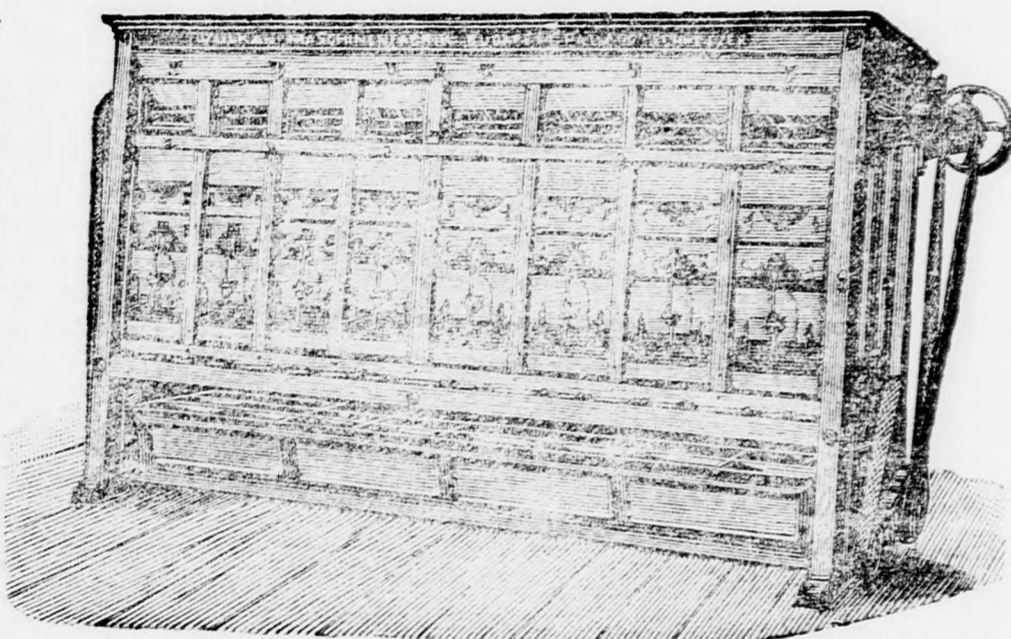
Téglagyártási gépek Hotop E. birneves rendszere szerint.

Nyersöntvények saját és idegen minták után, fogaskerekek géppel formázva.

Mindennemű szerszámok fém, fa és kő megmunkálására.

Gőzgépek kipróbált rendszer szerint, vízikerekek, közlőművek (transmissziók).

Kívánatra prospektusok és költségvetések küldetnek.

122. szám b. v. 1896

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagyikindai kir. törvényszéknek 1895. évi 11450. sz. végzése folytán Naszádi József nagyikindai ügyvéd által képviselt Marienfeldi takarékpénztár felperes részére Muzslyai Lipót és Pirokska n. becskerekilakosok alperesek ellen 1974. frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 564 frira becsült ingóságokra a nagybecskerek kir. járásbírósa 842. 896. sz. végzésével a további eljárás elrendelhetvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Nagybecskereken végrehajtást szenvedőknél leendő megtartása határidőül 1896. évi február hó 17. napjának délelőtti 9 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok és könyvek legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt N. Becskerek 1896. évi február hó 2. napján.

Simonich Zsigmond.
kir. bir. végrehajtó.

152-1.1

898 896 szám.

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye perjamosi járásba kebelezt Bogáros községben elhalálozás folytán a községi jegyzői állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket f. évi február hó 25 ig hozzáadják be.

Javadalom: évi 210 frt készpénz, 100 frt árvapénztári kezelési díj, 70 frt uti átalány, 10 frt meszelési átalány, — 3125 liter tiszta buza, 18 köbméter tűzifa, két hold szántó föld, 800 □-öl szőlő haszonélvezete. Szabad lakás a hozzátartozó mellék-helyiségekkel.

A fizetés rendezése folyamatban van és abba a megválasztandó jegyző bele-nyugodni tartozik.

Perjamos, 1896. február 9-én.

158-3.1

Gyertyánffy Dénes,
főszolgabíró.